Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba)

z dnia 9 listopada 2017 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Decyzja Komisji Europejskiej dotycząca zwrotu przyznanych kwot stanowiąca tytuł egzekucyjny – Artykuł 299 TFUE – Postępowanie egzekucyjne – Środki egzekucji – Ustalenie sądu krajowego właściwego w przedmiocie sporu z zakresu postępowania egzekucyjnego – Ustalanie osoby, na której ciąży zobowiązanie pieniężne – Przesłanki stosowania krajowych przepisów proceduralnych – Autonomia proceduralna państw członkowskich – Zasady równoważności i skuteczności

W sprawie C-217/16

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Efeteio Athinon (sąd apelacyjny w Atenach, Grecja) postanowieniem z dnia 3 marca 2016 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 18 kwietnia 2016 r., w postępowaniu:

Komisja Europejska

przeciwko

Dimos Zagoriou,

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: L. Bay Larsen (sprawozdawca), prezes izby, J. Malenovský, M. Safjan, D. Šváby i M. Vilaras, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Bobek,

sekretarz: L. Hewlett, główny administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 8 marca 2017 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

– w imieniu Komisji Europejskiej przez D. Triantafyllou, M. Konstantinidisa i A. Katsimerou, działających w charakterze pełnomocników,

– w imieniu Dimos Zagoriou przez G. Papadopoulosa, dikigoros,

– w imieniu rządu greckiego przez E. Tsaousi i K. Georgiadisa, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 17 maja 2017 r.,

* Język postępowania: grecki.

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 299 TFUE oraz rozporządzenia Rady (EWG) nr 2052/88 z dnia 24 czerwca 1988 r. w sprawie zadań funduszy strukturalnych i ich skuteczności oraz w sprawie koordynacji działań funduszy między sobą i z operacjami Europejskiego Banku Inwestycyjnego i innymi istniejącymi instrumentami finansowymi (Dz.U. 1988, L 185, s. 9), rozporządzenia Rady (EWG) z dnia 4253/88 z dnia 19 grudnia 1988 r. ustanawiającego przepisy wykonawcze do rozporządzenia (EWG) nr 2052/88 w odniesieniu do koordynacji działań różnych funduszy strukturalnych między nimi oraz z operacjami Europejskiego Banku Inwestycyjnego i innymi istniejącymi instrumentami finansowymi (Dz.U. 1988, L 374, s. 1), a także rozporządzenia Rady (EWG) nr 4256/88 z dnia 19 grudnia 1988 r. ustanawiającego przepisy wykonawcze dla rozporządzenia (EWG) nr 2052/88 w odniesieniu do Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR), Sekcja Orientacji (Dz.U. 1988, L 374, s. 25).

2 Wniosek ów został przedstawiony w ramach sporu pomiędzy Komisją Europejską a Dimos Zagoriou (gminą Zagori, Grecja) w przedmiocie odzyskania – zgodnie ze stanowiącą tytuł egzekucyjny decyzją Komisji dotyczącą zwrotu uprzednio przyznanych kwot – na podstawie art. 299 TFUE części pomocy przyznanej przez Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR).

Ramy prawne

3 Artykuł 24 rozporządzenia nr 4253/88 stanowi:

„1. Jeśli działanie lub środek wydaje się uzasadniać jedynie część przyznanej pomocy, Komisja przeprowadza właściwe sprawdzenie przypadku w ramach partnerstwa, w szczególności wzywając państwo członkowskie lub władze wyznaczone przez nie do realizacji działania do przedstawienia uwag w określonym terminie.

2. W następstwie tego sprawdzenia Komisja może zmniejszyć albo wstrzymać pomoc w zakresie działania lub środka, jeżeli sprawdzenie potwierdzi istnienie nieprawidłowości, a w szczególności znaczną zmianę wpływającą na charakter lub warunki realizacji działania lub środka, w odniesieniu do których zwrócono się do Komisji o zatwierdzenie.

3. Wszelkie kwoty nienależnie uzyskane i podlegające zwrotowi są przekazywane Komisji. Od niezwróconych sum mogą być naliczane odsetki za zwłokę […]”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

4 Decyzją C(2006) 4798 z dnia 4 października 2006 r., stanowiącą tytuł egzekucyjny zgodnie z art. 299 TFUE, Komisja ustaliła jako kwotę należną jej od Dimotiki Epicheirisi Touristikis Anaptyxis tou Dimou Aristis Zagoriou Ioanninon (gminnego przedsiębiorstwa rozwoju turystycznego w gminie Aristi Zagoriou Ioanninon, Grecja) kwotę 284 739,20 EUR. Decyzja ta dotyczyła odzyskania pomocy przyznanej temu ostatniemu w 1993 r.

5 Jako że przedsiębiorstwo to zostało postawione w stan likwidacji, Komisja notyfikowała gminie Kentriko Zagori (Grecja), która w międzyczasie wchłonęła gminę Aristi Zagori Ioanninon, a następnie wstąpiła w jej prawa i obowiązki, nakaz zapłaty noszący datę 31 sierpnia 2008 r., a następnie pismem

z dnia 7 października 2008 r., doręczonym gminie Kentriko Zagori w dniu 15 października 2008 r., zakomunikowała zajęcie kont bankowych gminy Kentriko Zagori na kwotę 322 213,54 EUR. W wykonaniu decyzji o zajęciu kont bankowych bank przekazał Komisji całość rzeczonej kwoty.

6 Jak wynika z postanowienia odsyłającego, w dniu 23 października 2008 r. gmina Kentriko Zagori (Grecja), dla której gmina Zagori prowadzi postępowanie główne w charakterze uniwersalnego następcy prawnego, wniosła do Monomeles Protodikeio Athinon [sądu cywilnego pierwszej instancji (w składzie jednoosobowym) w Atenach, Grecja] sprzeciw wobec tego nakazu zapłaty notyfikowanego jej w oparciu o ww. decyzję Komisji.

7 W ramach tego samego postępowania gmina Kentriko Zagori wniosła również o stwierdzenie nieważności aktu zajęcia.

8 W uzasadnieniu swoich żądań wnosząca sprzeciw powołała, po pierwsze, fakt, że nie miała ona legitymacji biernej i w konsekwencji sporny środek egzekucji nie mógł zostać skierowany przeciwko niej, a po drugie fakt, że sporna kwota dotyczy przychodów niepodlegających zajęciu.

9 Orzeczeniem z dnia 14 maja 2013 r. Monomeles Protodikeio Athinon [sąd cywilny pierwszej instancji (w składzie jednoosobowym) w Atenach] po tym, jak uznał się za właściwy dla rozpoznania sporu ze względu na jego charakter prywatnoprawny, uwzględnił w części żądania wnoszącej sprzeciw i stwierdził nieważność aktu zajęcia w oparciu o uzasadnienie, iż gmina Kentriko Zagori nie posiadała legitymacji biernej.

10 Komisja wniosła środek odwoławczy do sądu odsyłającego, uznając w szczególności, że sąd pierwszej instancji dokonał błędnej interpretacji prawa Unii. Komisja podnosi zasadniczo, że sąd rozpatrujący sprawę w pierwszej instancji nie był właściwy do rozpoznania sprawy, ponieważ spór ma charakter administracyjny i powinien zostać rozpatrzony przez sąd administracyjny. Komisja utrzymuje również, że egzekucje należy kontynuować wobec gminy Zagori.

11 W tych okolicznościach Efeteio Athinon (sąd apelacyjny w Atenach, Grecja) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Jaki jest charakter aktów [Komisji], kiedy wykonuje ona kompetencje wynikające z rozporządzeń nr 2052/88, nr 4253/88 i nr 4256/88, a dokładnie czy te akty Komisji są aktami prawa publicznego prowadzącymi w każdym razie do sporów administracyjnych co do istoty, w szczególności gdy egzekucja [zajęcie] skierowan[e] przez Komisję Europejską wobec osoby trzeciej ma za przedmiot wierzytelność prywatnoprawną, podczas gdy wierzytelność początkowa, dla odzyskania której wszczęte zostało postępowanie egzekucyjne, wynika ze stosunku publicznoprawnego, który bierze początek we wspomnianych aktach Komisji Europejskiej, czy też są one aktami prawa prywatnego prowadzącymi do sporów prywatnoprawnych?

2) Mając na uwadze, że zgodnie z art. 299 TFUE egzekucja aktów [Komisji], które nakładają zobowiązania pieniężne na podmioty inne niż państwa członkowskie i stanowią tytuł egzekucyjny, jest regulowana przez przepisy procedury cywilnej obowiązujące w państwie, na którego terytorium ma ona miejsce, i że zgodnie z tym samym artykułem kontrola prawidłowości przeprowadzenia egzekucji podlega właściwości sądów krajowych, jak jest określana właściwość sądów krajowych w przedmiocie sporów wynikających z prowadzenia tej egzekucji, jeżeli zgodnie z prawem krajowym spory te są co do istoty sporami administracyjnymi, to jest innymi słowy jeżeli leżący u ich podstaw stosunek ma charakter publicznoprawny?

3) Czy w wypadku egzekucji aktów Komisji Europejskiej przyjętych na podstawie rozporządzeń nr 2052/88, nr 4253/88 i nr 4256/88 i nakładających zobowiązania pieniężne na podmioty inne niż państwa członkowskie legitymacj[ę] biern[ą] osoby, na której spoczywa zobowiązanie, jest określana na podstawie prawa krajowego czy prawa Unii?

4) Jeżeli podmiot, na którym spoczywa zobowiązanie pieniężne wynikające z aktu [Komisji] przyjętego w wykonaniu rozporządzeń nr 2052/88, nr 4253/88 i nr 4256/1988, jest przedsiębiorstwem gminnym, które następnie zostało zlikwidowane, czy gmina, do której należy to przedsiębiorstwo, jest odpowiedzialna za wykonanie tego zobowiązania pieniężnego wobec [Komisji] zgodnie ze wspomnianymi wyżej rozporządzeniami?".

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytań pierwszego i drugiego

12 Poprzez swoje pytania pierwsze i drugie sąd odsyłający pragnie w istocie ustalić, czy art. 299 TFUE należy interpretować w ten sposób, że artykuł ten określa, który krajowy pion sądów jest właściwy dla rozpatrywania środków zaskarżenia wymierzonych przeciwko egzekucji aktów Komisji nakładających zgodnie z przywołanym przepisem zobowiązania pieniężne na podmioty inne niż państwa członkowskie i stanowiących tytuł egzekucyjny.

13 W kwestii tej z brzmienia art. 299 akapit pierwszy TFUE wynika, że akty, m.in. Komisji, które nakładają zobowiązanie pieniężne na podmioty inne niż państwa, stanowią tytuł egzekucyjny.

14 O ile prawdą jest, że art. 299 akapit drugi TFUE precyzuje, iż postępowanie egzekucyjne jest regulowane przez przepisy procedury cywilnej obowiązujące w państwie, na którego terytorium ma ono miejsce, odesłanie do przepisów procedury cywilnej należy rozumieć jako dotyczące przepisów krajowych regulujących postępowanie egzekucyjne. Artykuł 299 akapit trzeci TFUE przewiduje bowiem, że po nadaniu klauzuli wykonalności zainteresowany może przystąpić do egzekucji zgodnie z ustawodawstwem krajowym, a art. 299 akapit czwarty TFUE, że kontrola prawidłowości przeprowadzenia egzekucji podlega właściwości sądów krajowych.

15 Zarówno z brzmienia, jak i struktury art. 299 TFUE wynika, że nie zawiera on wyraźnych przepisów określających w odniesieniu do prawa krajowego, który pion sądów jest właściwy dla rozpoznawania sporów związanych z postępowaniem egzekucyjnym prowadzonym wobec aktów Komisji nakładających zobowiązania pieniężne i stanowiących tytuł egzekucyjny.

16 Zatem do wewnętrznego porządku prawnego każdego państwa członkowskiego należy – zgodnie z zasadą autonomii proceduralnej – dokonanie takiego określenia i uregulowanie w przepisach proceduralnych środków zaskarżenia mających zagwarantować poszanowanie praw wywodzonych przez jednostki z prawa Unii. Niemniej jednak z utrwalonego orzecznictwa wynika, że stosowanie prawa krajowego nie może wpływać negatywnie na stosowanie i skuteczność prawa Unii, a miałoby to miejsce w szczególności, gdyby stosowanie prawa krajowego czyniło praktycznie niemożliwym odzyskanie w nieprawidłowy sposób przyznanych funduszy. Ustawodawstwo krajowe powinno być również stosowane w sposób niedyskryminujący w porównaniu z procedurami przeznaczonymi do rozstrzygania sporów krajowych tego samego rodzaju, a organy krajowe w tym zakresie mają obowiązek postępowania z taką samą starannością i według zasad, które nie utrudniają odzyskania spornych kwot w porównaniu z podobnymi przypadkami dotyczącymi wykonania właściwych przepisów krajowych (zob. podobnie wyrok z dnia 13 marca 2008 r., Vereniging Nationaal Overlegorgaan Sociale Werkvoorziening i in., od C-383/06 do C-385/06, EU:C:2008:165, pkt 48, 50 i przytoczone tam orzecznictwo).

17 W uwagach przedstawionych na piśmie Komisja twierdzi, że prawo Unii wymaga, by sądy należące do tego samego systemu sądowego były właściwe dla rozpoznawania zarówno sporów dotyczących odzyskiwania pomocy nienależnie wypłaconych ze środków krajowych, jak i sporów dotyczących odzyskiwania pomocy nienależnie wypłaconych ze środków Unii Europejskiej.

18 W kwestii tej z motywów przywołanych w pkt 16 niniejszego wyroku wynika, że środki zaskarżenia wymierzone przeciwko egzekucji aktów krajowych organów władzy publicznej oraz środki zaskarżenia wymierzone przeciwko egzekucji aktów instytucji Unii, o których mowa w art. 299 TFUE, należy traktować w ten sam sposób.

19 W tym celu należy z jednej strony zidentyfikować procedury, względnie porównywalne środki zaskarżenia, i z drugiej strony ustalić, czy środki zaskarżenia wymierzone przeciwko egzekucji aktu w rozumieniu art. 299 TFUE są traktowane w mniej korzystny sposób aniżeli porównywalne środki zaskarżenia wymierzone przeciwko egzekucji aktu krajowego organu władzy publicznej.

20 Jeżeli chodzi, po pierwsze, o porównywalność środków zaskarżenia, zbadanie podobieństwa odnośnych środków zaskarżenia, pod kątem ich przedmiotu, podstawy oraz istotnych elementów należy do sądu krajowego, który zna bezpośrednio mające zastosowanie zasady postępowania (wyrok z dnia 27 czerwca 2013 r., Agrokonsulting-04, C-93/12, EU:C:2013:432, pkt 39 i przytoczone tam orzecznictwo).

21 Jeżeli chodzi, po drugie, o podobne traktowanie środków zaskarżenia, należy przypomnieć, że każdy przypadek, w którym powstaje pytanie, czy krajowy przepis proceduralny dotyczący środków zaskarżenia opartych na prawie Unii jest mniej korzystny aniżeli przepis dotyczący podobnych środków zaskarżenia o charakterze wewnątrzkrajowym, musi zostać poddany analizie sądu krajowego, który weźmie pod uwagę miejsce owego przepisu w systematyce całego postępowania, przebieg odnośnego postępowania oraz szczególne cechy, jakie wykazuje ono przed różnymi instancjami krajowymi (wyrok z dnia 1 grudnia 1998 r., Levez, C-326/96, EU:C:1998:577, pkt 44 i przytoczone tam orzecznictwo).

22 Sąd krajowy musi zatem zbadać, czy przepisy proceduralne mające zastosowanie do danego środka zaskarżenia wymierzonego przeciwko egzekucji aktu, o którym mowa w art. 299 TFUE, są mniej korzystne aniżeli przepisy mające zastosowanie do egzekucji aktu krajowego organu władzy publicznej. Prawo Unii zostałoby bowiem naruszone, gdyby stosowanie odmiennych zasad do podobnych sporów prowadziło do mniej korzystnego traktowania środków zaskarżenia wymierzonych przeciwko egzekucji aktu, o którym mowa w art. 299 TFUE.

23 W kwestii tej należy przypomnieć, że przepis proceduralny, zgodnie z którym podobne spory podlegałyby różnym krajowym uregulowaniom proceduralnym w zależności od tego, czy spory te są oparte na prawie Unii, czy też na prawie krajowym, niekoniecznie będzie stanowił zasadę postępowania, którą można zakwalifikować jako „niekorzystną” (zob. analogicznie wyrok z dnia 12 lutego 2015 r., Baczó i Vizsnyiczai, C-567/13, EU:C:2015:88, pkt 46).

24 W tym kontekście należy stwierdzić w ramach rozpatrywanej sprawy, że, po pierwsze, nie został podniesiony żaden zarzut, w myśl którego środki zaskarżenia podnoszone przed sądami cywilnymi miałyby być mniej korzystne dla Komisji aniżeli środki zaskarżenia podnoszone przed sądami administracyjnymi i, po drugie, że akta sprawy, którymi dysponuje Trybunał, nie zawierają żadnej informacji, która by na to wskazywała. Do sądu krajowego należy zatem zadanie zbadania ewentualnego naruszenia – w niniejszym przypadku – zasady równoważności.

25 W świetle całokształtu powyższych rozważań, na pytania pierwsze i drugie należy odpowiedzieć, że art. 299 TFUE należy interpretować w ten sposób, że artykuł ten nie określa, który krajowy pion sądów jest właściwy dla rozpatrywania środków zaskarżenia wymierzonych przeciwko egzekucji aktów Komisji nakładających zgodnie z przywołanym przepisem zobowiązania pieniężne na podmioty inne niż państwa i stanowiących tytuł egzekucyjny. Ustalenie sądu właściwego następuje w oparciu o przepisy prawa krajowego zgodnie z zasadą autonomii proceduralnej, z zastrzeżeniem, że określenie tego sądu nie wpływa negatywnie na stosowanie i skuteczność prawa Unii.

26 Do sądu krajowego należy ustalenie, czy stosowanie krajowych przepisów proceduralnych do środków zaskarżenia wymierzonych przeciwko egzekucji aktów, o których mowa w art. 299 TFUE, następuje w sposób niedyskryminujący w stosunku do postępowań zmierzających do rozstrzygnięcia sporów krajowych takiego samego rodzaju i zgodnie z zasadami, które nie utrudniają – w stosunku do porównywalnych przypadków dotyczących wdrażania odnośnych przepisów prawa krajowego – odzyskiwania kwot, na jakie opiewają owe akty.

W przedmiocie pytań trzeciego i czwartego

27 Poprzez swoje pytania trzecie i czwarte sąd odsyłający pragnie w istocie ustalić, czy art. 299 TFUE oraz rozporządzenia nr 2052/88, 4253/1988 i 4256/1988 należy interpretować w ten sposób, że w okolicznościach takich jak zaistniałe w postępowaniu głównym określają one krąg osób, przeciwko którym można prowadzić egzekucję w oparciu o decyzję Komisji dotyczącą zwrotu uprzednio przyznanych kwot i stanowiącą tytuł egzekucyjny.

28 W kwestii tej należy przypomnieć, że zgodnie z brzmieniem art. 299 akapit pierwszy TFUE akty Rady Unii Europejskiej, Komisji lub Europejskiego Banku Centralnego, które nakładają zobowiązanie pieniężne na podmioty inne niż państwa, stanowią tytuł egzekucyjny.

29 Z przepisu tego wynika, że akty te mogą być przedmiotem egzekucji prowadzonej przeciwko wskazanym w nich podmiotom, innym niż państwa.

30 Jeśli chodzi o krajowe przepisy prawne regulujące postępowanie egzekucyjne, z samego art. 299 akapity drugi i trzeci TFUE wynika, że regulują one zasady przeprowadzania egzekucji a nie tożsamość osoby, wobec której można prowadzić egzekucję.

31 Wobec faktu, iż brak przepisów prawa Unii definiujących krąg tych osób i pozwalających na ustalenie w szczególności, czy egzekucję można prowadzić wobec osoby innej aniżeli adresat decyzji Komisji, określenie kręgu osób, wobec których można prowadzić egzekucję, należy do wewnętrznego porządku prawnego każdego z państw członkowskich, pod warunkiem jednak, że przepisy krajowe nie są mniej korzystne niż przepisy stosowane w przypadku podobnych sytuacji o charakterze krajowym (zasada równoważności) oraz że praktycznie nie uniemożliwiają lub nie czynią nadmiernie uciążliwym wykonywania praw przyznanych przez prawo Unii (zasada skuteczności) (zob. podobnie wyrok z dnia 12 lutego 2015 r., Baczó i Vizsnyiczai, C-567/13, EU:C:2015:88, pkt 41, 42 i przytoczone tam orzecznictwo).

32 W sytuacji gdy osoba będąca adresatem decyzji nakładającej na nią zobowiązania pieniężne, przestaje istnieć, to na tej podstawie sąd odsyłający ustala krąg owych osób.

33 W kwestii tej Komisja twierdzi, że właściwe krajowe przepisy dotyczące następstwa prawnego praktycznie uniemożliwiają lub czynią nadmiernie uciążliwym wykonywanie decyzji wydawanych na podstawie art. 299 TFUE w odniesieniu do pewnej kategorii dłużników Unii i w każdym wypadku utrudniają zwrot wierzytelności Unii aniżeli analogicznych wierzytelności państwa greckiego. Zdaniem Komisji przepisy te umożliwiają bowiem organowi władzy publicznej kontrolującemu spółkę, która nienależnie otrzymała pomoc Unii, zlikwidowanie owej spółki i w istocie przywłaszczenie sobie jej aktywów, włącznie ze sporną pomocą, korzystając jednocześnie z dyskrecjonalnego uprawnienia do nieprzejęcia jej pasywów. I tak w postępowaniu głównym gmina Zagori przejęła długi gminy Kentriko Zagori wobec państwa greckiego oraz instytucji zabezpieczeń społecznych, ale nie przejęła długów wobec Unii.

34 Niemniej jednak przedstawione przez sąd odsyłający pytania trzecie i czwarte nie dotyczą zgodności z prawem Unii przepisów prawa krajowego dotyczących następstwa prawnego po zlikwidowanym przedsiębiorstwie gminnym. Postanowienie odsyłające nie zawiera właściwych krajowych ram prawnych dotyczących następstwa prawnego i w związku z tym nie pozwala Trybunałowi na udzielenie sądowi odsyłającemu pomocy w kwestii rozstrzygnięcia konkretnego zawisłego przed nim sporu.

35 W świetle całokształtu powyższych rozważań na pytania trzecie i czwarte należy odpowiedzieć, iż art. 299 TFUE oraz rozporządzenia nr 2052/1988, nr 4253/1988 i nr 4256/1988 należy interpretować w ten sposób, że w okolicznościach takich jak zaistniałe w postępowaniu głównym nie określają one kręgu osób, przeciwko którym można prowadzić egzekucję w oparciu o decyzję Komisji dotyczącą zwrotu uprzednio przyznanych kwot i stanowiącą tytuł egzekucyjny. Określenie kręgu tych osób należy do prawa krajowego, z zastrzeżeniem poszanowania zasad równoważności i skuteczności.

W przedmiocie kosztów

36 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

1) **Artykuł 299 TFUE należy interpretować w ten sposób, że artykuł ten nie określa, który krajowy pion sądów jest właściwy dla rozpatrywania środków zaskarżenia wymierzonych przeciwko egzekucji aktów Komisji Europejskiej nakładających zgodnie z przywołanym przepisem zobowiązania pieniężne na podmioty inne niż państwa i stanowiących tytuł egzekucyjny. Ustalenie sądu właściwego następuje w oparciu o przepisy prawa krajowego, zgodnie z zasadą autonomii proceduralnej, z zastrzeżeniem, że określenie tego sądu nie wpływa negatywnie na stosowanie i skuteczność prawa Unii.**

   Do sądu krajowego należy ustalenie, czy stosowanie krajowych przepisów proceduralnych do środków zaskarżenia wymierzonych przeciwko egzekucji aktów, o których mowa w art. 299 TFUE, następuje w sposób niedyskryminujący w stosunku do postępowań zmierzających do rozstrzygnięcia sporów krajowych takiego samego rodzaju i zgodnie z zasadami, które nie utrudniają – w stosunku do porównywalnych przypadków dotyczących wdrażania odnośnych przepisów prawa krajowego – odzyskiwania kwot, na jakie opiewają owe akty.

2) **Artykuł 299 TFUE oraz rozporządzenie Rady (EWG) nr 2052/88 z dnia 24 czerwca 1988 r. w sprawie zadań funduszy strukturalnych i ich skuteczności oraz w sprawie koordynacji działań funduszy między sobą i z operacjami Europejskiego Banku Inwestycyjnego i innymi istniejącymi instrumentami finansowymi, rozporządzenie Rady (EWG) nr 4253/88 z dnia 19 grudnia 1988 r. ustanawiające przepisy wykonawcze do rozporządzenia nr 2052/88 w odniesieniu do koordynacji działań różnych funduszy strukturalnych między nimi oraz z operacjami Europejskiego Banku Inwestycyjnego i innymi istniejącymi instrumentami finansowymi, a także rozporządzenie Rady (EWG) nr 4256/88 z dnia 19 grudnia 1988 r. ustanawiające przepisy wykonawcze dla rozporządzenia nr 2052/88 w odniesieniu do Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR), Sekcja Orientacji należy interpretować w ten sposób, że w okolicznościach takich jak zaistniałe w postępowaniu głównym nie określają one kręgu osób, przeciwko którym można prowadzić egzekucję w oparciu o decyzję Komisji Europejskiej dotyczącą zwrotu uprzednio przyznanych kwot i stanowiącą tytuł egzekucyjny.**

Określenie kręgu tych osób należy do prawa krajowego, z zastrzeżeniem poszanowania zasad równoważności i skuteczności.

Podpisy